

IBA VEĽKÝ HRIEŠNIK MÔŽE BYŤ SVÄTÝM

575/2018

www.inky.sk

17. 7. 2018

... alebo a takpovediac „vstupnom predpoklade“ pre nastúpenie cesty k svätosti

„Nech milosť tvojho krstu prinesie ovocie na ceste k svätosti. Nechaj, aby všetko bolo otvorené Bohu, a preto si vyber jeho; vyberaj si Boha znova a znova. Nestrať nádej, pretože máš silu Ducha, aby to bolo možné, a svätosť je v podstate ovocím Ducha Svätého v tvojom živote (porov. Gal 5, 22 - 23). Keď cítiš pokušenie zapliesť sa do svojej slabosti, zdvihni oči k Ukrižovanému a povedz mu: „Pane, ja som úbožiak, ale ty môžeš urobiť zázrak a spraviť ma trochu lepším.“ V Cirkvi svätej a tvorenej hriešnikmi nájdeš všetko, čo potrebuješ na rast k svätosti. Pán ju naplnil darmi - Slovom, sviatosťami, svätými, životom spoločenstiev, svedectvom svojich svätých, a rôznorodou krásou, ktorá vychádza z Pánovej lásky, „ako mladuchu, okrášlenú skvostmi“ (Iz 61, 10),“ hovorí pápež v 15. bode svojej exhortácie. Dotýka sa pritom niečoho zásadne podstatného:

1) „Všetci zhrešili a chýba im Božia sláva“ (Rim 3,23) – v tomto kategorickom tvrdení Pavol vyjadruje úplne všetko. Byť svätým znamená byť ako Boh – z našej strany tým, že „máme Kristovo zmýšľanie“ (1 Kor 2,16) a následne aj podľa toho žijeme ako Kristus (porov. Ef 5,1) a konáme Kristove skutky (porov. Jn 14,12); z Božej strany zase tým, že nás Boh robí „účastnými na Božej prirodzenosti“ (2 Pt 1,4), účastnými na svojom božstve a teda zbožštenými. Hriech znamená, že z našej strany nemáme Kristovo zmýšľanie – a následne teda ani nežijeme a nekonáme ako Boh. Ježiš v Reči na Hore (Mt 5,21-30) vysvetľuje, že tento hriech nie je nijakým úkonom, nijakým vonkajším skutkom, ale vnútorným postojom, stavom bytia, v ktorom sme, životným štýlom, ktorý úplne normálne žijeme, postojom, ktorý sami v sebe zastávame. A tak vrahom nie je len ten, kto fyzicky zavraždí iného človeka, ale rovnako aj ten, kto sa na neho hnevá – hoci to aj robí len vo svojom srdci a navonok nedá na sebe nič ani len znať, o to viac potom človek, ktorý bratovi nadáva, ponižuje ho, vysmieva, či inak mu ubližuje hoci aj nie telesne. Podobne Ježiš vysvetľuje, že smilníkom nie je len človek, ktorý skutočne scudzoloží, ale aj ten, ktorý na ženu hľadá žiadostivo – aj napriek tomu, že to navonok nedá nijako znať a nijakým skutkom sa navonok nepreviní. Podobne každý, kto v srdci závidí, je zlodejom, každý, kto s nechutou ide do na sv. omšu do kostola, sa previnil voči príkazu zachovať Pánov deň a podobne. Jedno, či sa hriech prejaví navonok alebo nie, ak je v našom srdci, sme hriešnici... Tento náš hriech nás odcudzuje a oddeľuje od Svätého Boha a už viac nemôžeme byť s Bohom jedno a následne v Bohu skrze túto jednotu zbožštení, ako svedčí aj Písmo, keď hovorí: „Akú účasť má spravodlivosť na nepravosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?!“¹⁵ Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?!“ (2 Kor 6,14-15) Veru žiadna! A pretože už viac nie sme v Bohu a On v nás (porov. Jn 17,22n) – tak nám chýba aj oná druhá polovica svätosti, Božia sláva zbožštenia sa v Bohu. V tomto stave žijeme a sme úplne všetci a bez výnimky, ako znova svedčí Písmo: „Ak hovoríme, že sme nezhréšili, jeho [Boha] robíme ľuhárom a nie je v nás jeho slovo.“ (1 Jn 1,10 SSV)

2) Z tohto dôvodu Ježiš o sebe a o svojom Poslaní hovorí: „Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali.“ (Lk 5,32) Cirkev, ako vraví pápež, je svätá Kristovou svätosťou, ale tvorená hriešnikmi, pretože práve na to ju Ježiš založil. Tak, ako nemocnica je určená chorým ľuďom, aby ozdraveli, tak ako škola je určená nevedomcom, aby v nej získali vedomosti, tak Cirkev je tvorená hriešnikmi, aby v nej našli uzdravenie a svätosť skrze pokánie, čiže obrátenie (metanoiu). Niekedy sa ľudia pohoršujú nad tým, že v Cirkvi sa vyskytujú hriechy a pády a zlyhania, áno,

aj tie najohavnejšie. Ale čo je na tom divné? Diviť sa tomu, že Cirkev je plná hriešnikov je ako diviť sa tomu, že nápravné zariadenie je plné zločincov... Teraz sa ale dostávame k tomu najdôležitejšiemu:

3) Ježiš v slávnom podobenstve hovorí: „Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik.“¹¹ Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: „Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik.“¹² Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.“¹³ Mýtnik stál celkom vzuadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“¹⁴ Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten.“ (Lk 18,10-14) Ježiš dáva najavo, že obaja potrebujú ospravedlnenie, uzdravenie z hriechu. Obaja sú hriešnici. Ale len jeden ho získava – ten, ktorý sa pravdivo za hriešnika považuje. Farizej si svoj hriech neprípúšťa. Považuje sa za dobrého a spravodlivého. Vôbec o nejaké ospravedlnenie nestojí ani oň neprosí – namiesto toho Bohu ďakuje za to, akým je podľa seba dobrým a spravodlivým. Vieme, čo je v pozadí tohto postoja, hovorí o tom Ježiš, keď farizejom vyčíta, že „šikovne viete zrušiť Božie prikázanie, aby ste si zachovali svoje obyčaje.“ (Mk 7,9) Farizeji postupne nahradili Božie slovo svojimi vlastnými príkazmi a obyčajami. A keď ich dodržali, mali pocit, že sú dobrí, bezhriešni a spravodliví a teda nepotrebujú ani obrátenie ani ospravedlnenie. Dnes tak podľa štatistik žije vari až 99% katolíkov: Slávnym „Podľa mňa...“ si sami určia, čo treba a čo nie, čo je podstatné a čo nie, čo by mal „dobrý katolík“ zachovať a čo už nemusí – a keď potom tento svoj „výber“ ako-tak dodržia, majú pocit, že sú dobrí ľudia, dobrí kresťania, že „všetko zachovávajú“ a „všetko si plnia“ a „nemajú hriechy“ – leda ak také „všedné bežné maličkosti“... ako pred časom u mňa na fare dve žienky, ktoré v Cirkvi nijako nežijú, Krista nenasledujú, ale sami sa považujú za dobré kresťanky a katolíčky a ako vraveli, „majú čisté svedomie“... S týmto postojom – ktorý nie je ničím iným, než hriechom proti Duchu Svätému – nie je možné prijať Božie odpustenie, ospravedlnenie a zbožštenie skrze pokánie, ako vraví Ježiš. Na toto mieri aj pápež v bode GE 165: „Duchovná skazenosť je horšia ako pád hriešnika, pretože ide o pohodlnú a sebestačnú zaslepenosť, v ktorej sa napokon všetko zdá dovolené: klamstvo, ohováranie, egoizmus a mnohé subtilne formy autoreferenciality, keď už „sám satan sa tvári ako anjel svetla“ (2 Kor 11, 14). Tak skončil svoje dni Šalamún, zatiaľ čo veľký hriešnik Dávid dokázal vlastnú mizériu prekonať. V jednom rozprávaní nás Ježiš upozornil na toto klamlivé pokušenie, pre ktoré sklzáme do skazenosti: spomína človeka oslobodeného od diabla, ktorý si namýšľal, že jeho život je čistý, až napokon skončil posadnutý ďalšími siedmimi zlými duchmi (porov. Lk 11, 24 - 26).“

Vedomie a uznanie toho, že som hriešnik, velikánsky úbohý hriešnik, ktorý potrebuje záchranu a ktorý potrebuje hlboké obrátenie, pretože sa potáca nad hlbínou samého Pekla, je tak prvým a základným predpokladom svätosti a teda kresťanstva. V poznámke k bodu GE 76 sa píše: „Od čias patristiky si Cirkev cení dar slz. ... [Modlí sa:] nechaj vyvrieť z tvrdosti našich srdc slzy pokánia, aby sme plakali nad našimi hriechmi a dosiahli, z tvojho milosrdenstva, ich odpustenie.“ Katechizmus hovorí o „animi cruciatus (trýzni duše), [a] compunctio cordis (skrüšenosti srdca)“ nad našimi hriechmi (KKC 1431). **Bez tohto postoja nie je svätosť (a teda spása) nijako nikomu možná. Iba hriešnik sa môže stať svätým.**